

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Maioritate Et Obedientia. Titvlvs II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

detrimento divini servati viderimus, per appositionem congrui moderaminis in melius reformemus. Cum itaque in nonnullis ecclesiis observetur, & longis retrò temporibus fuerit observatum, quòd fructus primi vel secundi, ac alterius cuiuscumque sequentis anni beneficiorum vacantium in eisdem defuncto, vel fabricæ, aut ecclesiis, vel personis habentibus annalia, de consuetudine, privilegio vel statuto applicantur in totum: ita quòd illi, qui huiusmodi beneficia canonicè obtinent, & ad quos alias de iure fructus ipsi spectare deberent, nihil inde percipiunt: unde illud inconueniens sequitur, quòd commodè nequeunt ad impendendum seruitium debitum residere in ecclesiis, in quibus beneficiati existunt. Nos a de illo super his remediis providere volentes, per quòd hi & illi in fructuum prædictorum perceptione participent, & ecclesiæ debitis seruitiis non fraudentur: præsentis decreto statuumus de futurum nostrorum consilio, quòd illi, qui fructus prædictos sibi b hæctenus integre vendicabant, ex privilegio, consuetudine vel statuto, nihil exinde ultra summam, pro qua unumquodque beneficiorum ipsorum consuevit in solutione decimæ taxari, prætextu cuiusvis privilegii, consuetudinis, vel statuti quouis modo percipiant, sed ipsius summæ perceptione duntaxat sint omnino contenti, totali residuo prædicta obtinentibus beneficia remanentia: nisi forsitan illi, qui fructus eisdem soliti fuerant (ut præfertur) cum integritate percipere, pro se mallet ipsam habere residuum, & obtinentibus ipsa beneficia summam dimittere memoratam: quo casu percipiendi quòd maluerint illis relinquimus optionem: sic, quòd intra decem dies, postquàm seuerint beneficia ipsa vacare, his quibus annalia e ipsa debentur ex privilegio, consuetudine, vel statuto, vel ipsorum annuum d collectores, quam partem habere voluerint, an scilicet decimæ taxationem, vel illa dimissa residuum, nulla subbatione præmissa eligere teneantur. Quam electionem, si intra dictos decem dies non fecerint (ut dictum est) extunc ad eum, cuius est beneficium, huius optio vel electio transeat ipso iure. Et hoc in ecclesiis & partibus illis, in quibus beneficia majora, & alia quæ ad solutionem decimæ sunt taxata, volumus observari: in illis verò ecclesiis & partibus, in quibus decimarum taxatio non est facta, seruetur quòd fructus & obventiones beneficiorum tunc vacantium, quòd e, decimam solvere consuevit, per medium dividantur: quorum medietatem habeat is cui annuum f per alterum de prædictis modis perceptio est concessa. Reliquam verò medietatem percipiat ille, cui beneficium est concessum, pro sustentatione sua, & aliis ecclesiæ oneribus supportandis. Quòd si alter de prædictis præfata medietate noluerit esse contentus, altero contentari volente, pars nolentis transeat ad volentem g: & volens fructus & obventiones illius beneficiorum percipiat universos, eidem beneficio congruè faciendi deserviri, ac eius supportans onera consueta. Et si quicquam aliquis prædictorum ultra præmissa perceperit, illudque his, ad quos pertinebit intra mensem non restituerit cum effectu: corpso si Episcopus vel superior prælatus fuerit, à pontificalibus & ingressu ecclesiæ sit suspensus. Si autem capitulum, universitas, vel collegium, interdicto se noverint (donec prædicta cum integritate restituerint) subiacere. Si verò aliqua singularis persona ecclesiastica vel mundana id fecerit, excommunicationis incurrat sententiam ipso facto, à qua sine restitutione præmissa, præterquam in mortis articulo minimè absolvatur: Non obstantibus qui-

buscunquè privilegii vel indulgentiis, aut contrariis consuetudinibus & statutis, iuramento a, confirmatione sedis Apostolicæ, aut alia quacumque firmitate vallatis, quæ omnia, quoad hoc, auctoritate Apostolicæ revocamus, & nullius deinceps esse volumus firmitatis. Nulli ergo, &c. nostræ constitutionis, revocationis, cassationis, irritationis & voluntatis, &c.

DE MAIORITATE ET OBE-
DIENTIA.

TITVLVS II.

CAP. VNIC.

Quia multi assumentes dominium, & se creati facebant potestates & capitaneos in comitatu Sabina, & aliis locis hinc nominatis, qui sunt de patrimonio ecclesiæ Romana: inhietur ne tales de cetero assumantur, neg, illi tanquam talibus obediant: & quòd nullus huiusmodi præminentiam sui audeat adscribere sine speciali licentia sedis Apostolicæ. Et si sint aliqua civitates, quæ habeant ius eligendi tales capitaneos per sedem Apostolicam confirmandos, vetat Papa, quòd ante confirmationem debitam nulli eis tanquam talibus præstetur obedientia.

Ecclésiæ Romanæ suorumque fidelium dispensia dissimulare non possumus, quin postquam nobis cognita fuerint, adversus ea opportunis remediis occurramus. Attendentes igitur gravia nocumenta, quæ nonnullis civitatibus, terris, castris, intra patrimonium beati Petri in Tuscia, comitatum Sabina, & terram Anopolphorum constitutis, eidem ecclesiæ Romanæ subiectis, & personis singularibus eorundem, ex diversorum tam nobilium, quam etiam aliorum usurpato regimine provenerunt, & volentes super hoc in posterum eorum dispensia præcavere: Omnibus & singulis comitatibus, seu universitatibus, & singulis personis civitatum, terrarum, castrorum, & locorum intra patrimonium, comitatum & terram prædictos constitutis, in quibus videlicet nobis, seu quibusvis officialibus nostris, ius b competit deputandi vel instituendi potestates, capitaneos, dominos vel rectores aut officiales quoslibet alios, ne ipsi potestatem, capitaneum, dominum, rectorem vel defensorem, seu quemcumque alium officialem, quocumque nomine censeatur, in civitatibus, castris, terris & locis prædictis, aut eorum aliquo eligere, assumere, vocare vel recipere, retinere aut iam electo vel assumpto, vocato seu recepto, tanquam potestati seu capitaneo, rectori seu defensori vel officiali obedire quoquo modo præsumant: nevé taliter electus, assumptus, receptus seu vocatus, huiusmodi potestatis, capitaneatus, domini vel rectoris, seu defensoris, aut quocumque aliud cuiusvis nominis officium recipere, acceptare, assumere vel gerere (nisi de nostra & Apostolicæ sedis licentia speciali) quomodolibet audeat, sed assumptum omnino dimittat. Vbi verò ad communitates seu universitates, & singulares personas civitatum, terrarum, castrorum, & locorum prædictorum, vel eorum aliquem ius competit eligendi potestatem, capitaneum, dominum, vel rectorem seu officialem quemlibet alium, qui per nos seu quosvis officiales nostros debeat aut consueverit confirmari, ne ante debitam confirmationem obtentam ipsæ, vel earum aliquæ sic electo, tanquam potestati seu capitaneo, rectori vel defensori seu officiali, in quibusvis obediant, nevé taliter electus quousque confirmationem habuerit (ut præfertur) huiusmodi potestatis, capitaneatus, domini vel rectoris, seu defensoris, aut

a Vide l. fundo. C. de omni agro deserv. lib. 11. b al. ibi. c al. annalia. d al. annuum. e al. quos. f al. annuum. g. Vide l. si totam. ff. de acqui. lit. l. hinc scriptura. §. ff. de condi. & demon. Font.

a Vide cum non debeat. de electio. lib. 6. & in verbo, pacia. Clem. dudum. de sepul. b Vide Constant. 26. dist. & 27. q. 8. cor. venor. de cleric. conju. c. ex parte. in autem. quomodo oportet. Episc. soli. in prinis.

enjusvis alterius nominis officio se immiscere, vel illud gerere aut exercere quovis modo præsumat, auctoritate Apostolica districtius inhibemus. Decernentes extunc irritum & inane, quicquid contra huiusmodi inhibitionis tenorem contigerit attentari. Nulli ergo, &c. nostra inhibitionis & constitutionis infringere. Datum Avinionæ nonas Augusti, Anno 1.

DE PRÆBENDIS ET DIGNITATIBUS. TITVLVS III. CAP. I.

Tempore huius cap. obtinentes plures dignitates, personatus, vel beneficia curam animarum habentia ex dispensatione, virtute illius non poterunt retinere, nisi unum: & reliqua tenebuntur resignare verbaliter & realiter coram ordinario sub testimonio publico iura mentem a tempore notitia huius ea nisi fuissent Cardinales, aut Regum filii. Illi autem, qui plura talia sine dispensatione obtinebant, poterunt ultimum retinere, reliqua forma præscripta & sub eodem tempore resignari. Qui vero deinceps tale habuerit beneficium, si cum illo secundum formam receperit, quamprimum illius possessionem habuerit, vel per eum fecerit quo minus habeat, primum quo est ipso iure privatus, modo prædicto resignare tenetur: alias utrumque perdit, & inhabilis fit ad sacros ordines suscipiendos, & ad quocumque beneficium habendum. Tandem, qui dicuntur ordinarii, quantum ad præmissa, & que sunt beneficia curam animarum habentia, hic manifestatur, h. h. hac extravagans, que est irritabilis, & multum præscripta, & graviter obligat, quam ea, de multa. eod. tit. in antiqui patet ad oculum.

Execrabilis quorundam tam religiosorum, quam secularium ambitio, que semper plus ambiens eo magis sit infatigabilis, quo sibi amplius indulgetur, & improbitas importuna petentium a nobis & prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, non tam obtinuisse, quam extorsisse plerumque noscuntur, quod unus interdum etiam ad unum beneficium ecclesiasticum minus idoneus, in diversis ecclesiis, nedum vicinis, sed etiam ab invicem longe distantibus, imò nonnunquam in diversorum regnorum partibus situatis, duas aut tres, aut plures dignitates, personatus, officia seu prioratus, aut diversa ecclesiastica beneficia curam animarum habentia possit dispensative (cum alias non liceret de iure communi) recipere, & simul licite retinere. Unde inter cætera inconvenientia, subscripta sequuntur, quod videlicet interdum unus, qui unicuique, quamvis modicum vix officium impleat sufficienter, plurimorum sibi vindicet stipendia, quæ multis literatis viris vitæ puritate ac testimonio bonæ famæ pollutibus, qui mendicant, possent abunde sufficere, æqua distributione collata, habentibus ipsa paratur vagandi materia, divinus cultus minuitur, hospitalitas in ipsis beneficiis debita non servatur. Et dum non sunt sui in unaquaque regione rectores, ecclesiarum detrahatur commodis & honori, que carentes defensorum auxilio in iuribus suis, & libertatibus multipliciter collabuntur, & ruinis parent ædificia nobilia, quæ magnificentia extruxerat decessorum: & quod a marius est dolendum) animarum cura negligitur, & vitiorum semibus fomentum periculose præbetur. Nos itaque tot malis tantisque discriminibus occurrere cupientes, omnes & singulas dispensationes super receptione aut retentione plurius dignitatum, personatum, officiorum, prioratum aut beneficiorum, quibus cura animarum sit annexa, sub quacunque forma, vel expressione verborum a nobis, vel prædictis prædecessoribus cuicunque persona concessas (Cardinalibus tamen sanctæ Romanæ ecclesiæ, qui circa nos universali ecclesiæ serviendo, singularum ecclesiarum commoditatibus se impendunt, ac Regum filii,

qui propter sublimitatem eorum ac generis claritatem, sunt prioribus prærogativa gratiæ atollendi, duntaxat exceptis) deliberatione super hoc cum fratribus nostris habita diligenti, de ipsorum consilio, & ex certa scientia nostra, in forma subscripta duximus taliter moderandas, quod per moderamen nostrum effectuatam circa tales personas talium beneficiorum multitudinem retineremus: ipsique imperantes fructu dispensationum huiusmodi totaliter non frustrentur. Statuimus itaque & de factum ipsorum consilio ordinamus, quod obtinentes nunc ex dispensatione legitima plura talium huiusmodi dignitatum, personatum, officiorum aut personatum seu beneficiorum, quæ alias absque dispensatione obtinere nequibant, unum tantum ex dignitatibus, personatibus, officiis, prioratibus, ecclesiis vel beneficiis huiusmodi, quibus cura inminet animarum, cum dignitate, personatu vel officio, prioratu, ecclesia, vel beneficio sine cura, quod habere maluerit, prætextu dispensationis sufficientis circa id eisdem indulgæ, possint licite retinere. Quæ tamen teneantur eligere intra mensem numerandum a tempore notitiæ constitutionis huiusmodi: ceteris beneficiis cum cura vel sine cura, quæ ipsius dispensationis prætextu tenebant, & quæ saltem non poterant de iure absque dispensatione licite retinere, que non extant vacare decernimus, eorum ordinario sub testimonio publico intra idem tempus verbaliter & realiter cum effectu dimissis: absque eo quod ad fila nomenque sine nova collatione ab eo qui facere poterit facta reddere, aut eorum administrationi se immiscere præsumant. Alioquin tam his, quam aliis omnibus beneficiis quæ virtute huiusmodi nostri moderaminis retinere poterant (seu transfertur) sint ipso iure privati, & proliis inhabiles in similia beneficia obtinenda. Per hoc autem iis, qui dignitates, personatus, officia, vel alia beneficia, curam animarum habentia ex dispensatione, quæ ius & iuriam, iura nostram moderationem præscriptam obtinent, & quæ similia beneficia nostrarum, vel alias eorundem personarum auctoritate literarum expectant, cum quibus illa cum vacaverint recipere, & una cum obtinenti licite valeant dispensari, nolumus derogari, nec cum vacabunt, intra dicti temporis spacium possint recipere, & dimissis aliis recipere in forma præscripta, & licite retinere: pœnas similes incursant, si huiusmodi officia, vel personatus, vel beneficia, quæ ipsi non possunt recipere præsumperint sanctioni. Porro, qui quocumque modo illicite avaræ cupiditatis vitium execrati, quædam talia beneficia simul absque dispensatione committere præsumunt: Nos de illis præsentibus litteris limitamus, ut omnia & singula beneficia sic deinceps obtinenda retento, quod ultimo receperant, dimittant, & ex collatione canonica, competat ius eorum, nec tempus, ut præscriptum, limitatum, verbo & facto a beneficiis eorum ordinario sub testimonio similiter publice dimittere teneantur. Quod si non fecerint, etiam illo sint ipso iure privati, in quo ius eis alias competebat, & inhabiles penitus ad quacunque obtinenda ecclesiastica beneficia censentur. Qui vero deinceps receperint plura beneficia, vel personatum, seu officium, aut aliud beneficium, animarum curam habens annexam, si antea simile beneficium obtinebant, illud (quo ipso iure, postquam secundum possessionem habuerint, vel per eos omni modo & fraude cessantibus, quo minus habeant, licite privati noscuntur) absque moræ dispendio in ordinariis manibus dimittere debeant pari modo: Alioquin extunc sint ipso iure secundo privati, & necdum ad sacros suscipiendos ordines, quin etiam ad habendum

a Absolvantur. b Nos, rex pro factis faciente monitionem de beneficiis, quæ iure obtinentur: nato in tali occasione beneficium dispensative retento, per text. hic finit. quod ius

